

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

L12025/00726

Yttrande över Transportstyrelsens rapport Ett ökat hamnskydd - Redovisning av regeringens uppdrag att genomföra en analys av hamnskyddsdirektivets bestämmelser om hamnskyddsgränser och hamnskyddsmyndighet

Synpunkter

Helsingborg, beläget i den europeiska stomnätskorridoren ScanMed, har ett av Europas mest trafikerade logistiklägen och är en knutpunkt för kritiska varuflöden och transporter. Positionen stärks ytterligare med medlemskapet i NATO och med Fehmarn Bält-förbindelsens öppnande. Helsingborgs hamn är central för mycket av logistiken i regionen och fungerar som ett nav för sjö-, väg- och järnvägstrafik både för import, export och omlastning. Hamnen med anslutande farleder och kopplingar till väg- och järnvägsnätet är ett riksintresse. Containerhanteringen, roll-on/roll-off-trafiken och färjetrafiken, inte minst mellan Helsingborg-Helsingör med stora passagerar- och godsflöden utgör grund för riksintresset.

En viktig kraftsamling mot yttre hot

Helsingborgs stad tillstyrker behovet av ett stärkt hamnskydd i Sverige och stödjer de förändringar i lagstiftningen som Transportstyrelsens föreslår i sin rapport. Sammantaget leder de till ökad säkerhet och motståndskraft mot yttre hot i Sveriges hamnar. Förslagen leder även till ökad trygghet för de som arbetar eller av annan anledning vistas inom de framtida hamnskyddsgränserna.

Vi delar slutsatsen att Polismyndigheten är bäst lämpad för uppdraget som hamnskyddsmyndighet och sammankallande för hamnskyddskommittéerna. Att brottsbekämpande myndigheters ansvar tydliggörs samt att deras närvaro och samordning ökar kring Sveriges hamnar sänder viktiga signaler till den organiserade brottsligheten.

Ett starkare hamnskydd skapar också bättre förutsättningar för totalförsvaret i händelse av kris eller krig. Efter Sveriges inträde i NATO har Sveriges hamnar blivit allt viktigare tillgångar att skydda, eftersom de är nav för transport av livsmedel, personal och materiel. Försvarsmaktens och länsstyrelsernas kunskap och kompetens är viktiga att tillvarata i arbetet med att säkra hamnarnas funktion i störda lägen, oavsett om det är orsakat av en antagonistisk aktion eller ett extremväder.

En balansgång mellan säkerhet och effektivitet

Samtidigt som Helsingborgs stad vill bidra till att utveckla ett säkert och tryggt hamnområde, vill vi också främja en konkurrenskraftig och effektiv verksamhet i hamnen med omnejd.

Helsingborgs stad har långt gångna planer på att flytta en av Sveriges största containerhamnar till ett nytt läge i syfte att tillgodose framtida efterfrågan av container- och logistiktjänster i södra Sverige. Projektet är viktigt för att möta morgondagens kapacitetsbehov, civil beredskap och näringslivsutveckling.

Vi behöver tillsammans utforma ett hamnskydd som är anpassat till lokala och regionala förutsättningar, men som inte riskerar att skapa ett sämre investeringsklimat eller snedvrider konkurrensen. Med helhetssyn och samspel kan vi effektivt hantera eventuella målkonflikter mellan skydd och verksamhet. Därför behöver samverkansformer mellan lokala aktörer och myndigheterna i arbetet med hamnskyddsutredning och hamnskyddsplan förtydligas. Ett konkret exempel är att det måste finnas en rättvis kostnadsfördelning av skyddsåtgärder mellan aktörerna.

Säkerställ hamninnehavarens inflytande och resurser till hamnskyddsmyndigheten

Uppdraget som hamnskyddsmyndighet är ett nytt uppdrag för Polismyndigheten och ytterligare en gren inom deras verksamhet. Det kan finnas en risk att uppdraget kan komma att konkurrera med andra verksamheter. Det är därför viktigt att Polismyndigheten får de möjligheter som krävs för att bedriva sitt arbete som hamnskyddsmyndighet. Får Polismyndigheten de möjligheter som krävs så skapas förutsättningar för kvalitet i arbetet, effektivitet och lokal förankring. Det gäller särskilt i uppbyggnadsfasen då tidsfönstret för implementeringen är snävt. Polismyndigheten måste bygga en kompetent organisation på kort tid.

Helsingborgs stad anser att det finns brister i rapportens konsekvensanalys, men har förståelse för det eftersom det handlar om komplexa frågor i miljöer där förutsättningarna skiljer sig mycket åt. I kommande hamnskyddsutredningar och upprättande av hamnskyddsplaner behöver de lokala hamninnehavarnas inflytande säkerställas. Förväntningar avseende tid och kompetens som kommunernas och hamninnehavarnas personal ska bidra med behöver också förtydligas.

Helsingborgs stad vill därmed ge följande inspel till det fortsatta arbetet, utifrån ett hamninnehavarperspektiv:

- Säkerställ hamninnehavarens inflytande i skyddskommittéer, utrednings- och planeringsprocesser.
- Inför krav på formellt samråd mellan hamnskyddsmyndigheten och hamninnehavaren innan hamnskyddsplanen fastställs.
- Beakta avtalsförhållanden (eller brist på sådana) mellan olika verksamhetsutövare vid utredning av hamnskyddsgränser och hamnskyddsplan.

- Förtydliga rättssäkerheten – vilka beslut kan hamninnehavaren överklaga?
- Hamnskyddslagens koppling till andra regelverk, till exempel riksintressen, behöver utredare vidare.
- Utforma avgiftssystemet och ansvar för skyddsåtgärder rättvist och balanserat.
- Ta fram vägledningar, mallar och utbildningar i nära samverkan med branschen.

Till sist anser Helsingborgs stad att Helsingborgs Hamn AB borde vara behörig remissinstans i egenskap av hamninnehavare. I nuläget är de delaktiga i Helsingborgs stads remissvar och det gemensamma remissvaret från branschorganisationen Sveriges Hamnar.

Kommunstyrelsen